

PRESS RELEASE

UNITED NATIONS INFORMATION CENTRE

Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych
Posiedzenie Nadzwyczajne na temat Światowego Problemu Narkotykowego
Nowy Jork, 8-10 czerwca 1998

LIKWIDACJA NIELEGALNYCH UPRAW NARKOTYKÓW I METODY ALTERNATYWNEGO ROZWOJU

Narkotyki uzyskiwane z roślin, takie jak konopie i heroina, pozostają nadal najczęściej stosowanymi narkotykami na świecie. Konopie znajdują się na pierwszym miejscu wśród najczęściej zażywanych narkotyków, zażywa je około 140 milionów ludzi, czyli inaczej mówiąc, 2,5% populacji światowej. Najbardziej niebezpieczne narkotyki, takie jak heroina i kokaina, zażywane są przez 8 i 13 milionów ludzi. Heroina plasuje się na pierwszym miejscu w statystykach dotyczących śmiertelności w wyniku zażywania narkotyków i nagłego zagrożenia dla życia i zdrowia.

Heroina i kokaina powodują cierpienie uzależnionych i ich rodzin. Ich nielegalna produkcja i handel, wpływają negatywnie na systemy ekonomiczne poszczególnych krajów, oraz na społeczny i polityczny byt poszczególnych narodów. Ogromne zyski uzyskane z handlu narkotykami, pozwalają kartelom narkotykowym na penetrowanie, demoralizację i destabilizację rynków i instytucji finansowych w krajach całego świata. Związek między nielegalnym handlem narkotykami i sprzedażą nielegalnej broni, prowadzącymi do wzmożonej aktywności grup bandyckich i terrorystycznych, jest oczywisty.

Nielegalne uprawianie konopi jest szeroko praktykowane we wszystkich częściach świata i wydaje się nie zmieniać, podczas gdy światowa produkcja opium i kokainy, skoncentrowana tylko w niektórych rejonach, znacznie wzrosła w ciągu lat 70-tych i 80-tych. Prawie 90% nielegalnego opium i heroiny pochodzi z Azji Południowo-Zachodniej i Południowo-Wschodniej. Kraje o największym procencie produkcji opium to Afganistan i Myanmar, Laos plasuje się pod tym względem na trzecim miejscu. Nielegalne plantacje opium znajdują się także w Kolumbii, Indiach, Meksyku, Pakistanie, Tajlandii i Wietnamie. Boliwia, Kolumbia i Peru, stanowią około 98% łącznej produkcji liści koki. W krajach sąsiadujących, takich jak Brazylia, Ekwador i Wenezuela, obserwuje się uprawę narkotyków pochodzenia roślinnego na małą skalę.

W rolniczych rejonach Azji i Ameryki Łacińskiej, około 700.000 rodzin, czyli inaczej mówiąc 4 miliony ludzi, żyje z dochodów uzyskanych z uprawiania liści koki i opium. Większość z nich żyje poniżej granicy ubóstwa, i uzyskuje w ten sposób około 50% łącznych dochodów. Mimo, że handel narkotykami często pomaga im przetrwać okresy braku żywności oraz momenty załamania rynku rolnego, ekonomiczne opieranie się na nielegalnych uprawach, nie jest na dłuższą metę wystarczające. Uprawa liści koki i opium sprawia, że wielu rolników jest wykorzystywanych przez bezwzględnych pośredników. Są oni ciągle zastraszani groźbą zlikwidowania upraw. W krajach takich jak Kolumbia, wielu rolników pracuje na plantacjach będących własnością handlarzy narkotyków. Większość z 700.000 rodzin, bardzo chętnie zmieniłaby źródło dochodów, gdyby istniały alternatywne propozycje.

Problemy jakie niosą ze sobą uprawy liści koki i opium, są ściśle powiązane z konsumpcją narkotyków. Wczesna kontrola narkotyków koncentrowała się do tej pory, głównie na handlu, a podejmowane wysiłki służyły przede wszystkim przerwaniu łańcucha narkotykowego poprzez stosowanie odpowiednich regulacji prawnych. Pomimo podejmowania coraz większych wysiłków zmierzających do pokonania problemu narkotykowego i osiąganych sukcesów, szacuje się, że udaje się przechwycić nie więcej niż 10% dostaw heroiny i 30% dostaw kokainy.

W latach 80-tych, pojawiła się koncepcja zrównoważenia popytu na narkotyki, w myśl której, w tym samym czasie, prowadzono działania prewencyjne na wszystkich etapach łańcucha narkotykowego. Doprowadziło to do przyjęcia międzynarodowych strategii działania, i opracowania metod międzynarodowej współpracy. Plany wielosektorowej kontroli narkotyków zostały przyjęte przez Rządy Krajów Członkowskich.

Podobne działania podjęto w latach 70-tych, a dotyczyły one zlikwidowania nielegalnych upraw narkotyków poprzez zaoferowanie rolnikom alternatywnych źródeł dochodów. Pomysł zastąpienia nielegalnych upraw innymi źródłami dochodów wprowadzono w życie po raz pierwszy na przełomie lat 80-tych i 90-tych, i poparto go opracowaniem nowych strategii społecznych, edukacyjnych, zapewnieniem odpowiedniej infrastruktury, dostaw żywności, dostępu do rynków i kredytów, oraz podjęciem działań zmierzających do generowania dochodów, oraz wprowadzeniem odpowiednich procedur prawnych i instrumentów legislacyjnych.

Przez ostatnie 25 lat, Rządy Krajów Członkowskich i agencje międzynarodowe, pracowały nad stworzeniem skutecznych programów zwalczania nielegalnych upraw narkotyków. W niektórych regionach geograficznych, uczyniono znaczny postęp w tej dziedzinie. W wyniku wprowadzenia programów antynarkotykowych uprawa liści koki spadła w Peru o 95%.

Oczekuje się, że w pakistańskim regionie Dir, uprawa opium wkrótce całkiem zaniknie. W Tajlandii, wprowadzenie odpowiednich środków prawnych doprowadziło do niemal całkowitego zlikwidowania uprawy opium. Jednak ogólnie, działania zmierzające do zredukowania dostaw i popytu na narkotyki, nie przyniosły tak dobrych rezultatów, z racji ograniczeń geograficznych i faktu przenoszenia upraw z jednego obszaru na drugi.

Jednym z głównych ograniczeń hamujących powodzenie programu jest to, iż nie ma wystarczających środków finansowych do stworzenia alternatywnych metod rozwoju, we wszystkich regionach produkcji. Regiony te są zlokalizowane w krajach rozwijających się i słabo rozwiniętych, które dysponują zbyt ograniczonymi środkami finansowymi by zaradzić wszystkim problemom społeczno-ekonomicznym. Pomoc techniczna, udzielona przez kraje pomagające i instytucje alternatywnego rozwoju, w ciągu ostatnich dziesięciu lat, szacowana jest na 700 milionów USD. Dla przykładu, w roku 1995, pomoc przeznaczona na metody alternatywnego rozwoju stanowiła 1,5 % całej pomocy udzielonej krajom produkującym narkotyki.

Aby zagwarantować skuteczność programów antynarkotykowych, należy zgromadzić większe źródła finansowe. Programy te muszą stać się częścią krajowych strategii rozwoju i powinny zostać uwzględnione w budżetach. Zewnętrzni donatorzy powinni skoncentrować się na zwiększeniu pomocy technicznej i finansowej, w celu zwiększenia likwidacji nielegalnej uprawy w krajach produkujących narkotyki.

Najważniejszym zadaniem jest wykorzystanie doświadczenia płynącego z dotychczasowych programów w celu opracowania skutecznej metody walki z uprawami narkotyków, na wszystkich etapach produkcji. Łącznie, uprawa liści koki i opium obejmuje stosunkowo mały obszar, około 4.500 kilometrów kwadratowych, mniej więcej połowę powierzchni Puerto Rico.

Wkład w Realizację Zadań

Po trzydziestu latach doświadczeń, społeczność międzynarodowa dysponuje w chwili obecnej sprawdzonymi metodami radzenia sobie z problemami opisanymi powyżej. Usprawnienie metod kontroli narkotyków w regionach zagrożonych stanowi krok naprzód na drodze do kompleksowej i skutecznej interwencji, a niektóre kraje produkujące narkotyki przyjęły już skuteczne strategie i plany działania.

Posiedzenie Nadzwyczajne Zgromadzenia Ogólnego dysponuje doświadczeniem, które można wykorzystać w światowej współpracy. Kraje Członkowskie wykazały zdecydowaną wolę zmobilizowania źródeł finansowych i zwiększenia praktycznych wysiłków zmierzających do osiągnięcia zasadniczego celu: wyeliminowania lub trwałego zredukowania upraw liści koki, opium i konopi, do roku 2008.

Plan Działania dla Współpracy Międzynarodowej mający na celu Zlikwidowanie Nielegalnych Uprawy Narkotyków i Wprowadzenia Metod Alternatywnego Rozwoju

Historia pokazała, że nie ma jednego, prostego sposobu zlikwidowania nielegalnych plantacji narkotyków. Nawet wtedy, gdy programy alternatywnego rozwoju przynoszą pozytywne skutki, niektórzy plantatorzy i osoby przetwarzające narkotyki nie rezygnują dobrowolnie z produkcji. Muszą zrozumieć, że istnieje ryzyko związane z nielegalną uprawą narkotyków. W związku z tym, Plan Działania, który ma być rozpatrzony na Posiedzeniu Nadzwyczajnym, podkreśla przede wszystkim konieczność opracowania alternatywnych programów rozwoju i wprowadzenia właściwych procedur prawnych.

Aby maksymalnie zwiększyć skuteczność programów, programy alternatywnego rozwoju powinny:

- stanowić część innych alternatywnych działań społecznych i ekonomicznych;
- być powiązane z planowaniem krajowego rozwoju w celu zapewnienia trwałej politycznej i ekonomicznej integracji sektorów zaangażowanych w nielegalne uprawy narkotyków;
- być przystosowane do ogólnych założeń poszczególnych projektów;
- być oparte na współpracy społeczności międzynarodowej, prawdziwej znajomości tematu, praktycznych umiejętnościach, zgodności interesów i potrzeb. Społeczność lokalna powinna mieć swój własny wkład w zwalczanie nielegalnych upraw aż do ich całkowitego wyeliminowania;
- przyczyniać się do promowania wartości demokratycznych i motywować społeczność do działania, oraz wpływać na rozwój kultury obywatelskiej, która nie akceptuje nielegalnych upraw narkotyków;
- przyczynić się do stworzenia odpowiednich instytucji lokalnych;
- zawierać kryteria oceny środowiskowej;
- zachęcać kobiety i mężczyzn do równoprawnego uczestniczenia w procesie rozwoju; oraz
- określać właściwe instrumenty prawne zmierzające do ograniczenia problemu narkotykowego tam, gdzie on istnieje.

Stosowanie skutecznych procedur prawnych jest konieczne na każdym etapie łańcucha narkotykowego, dotyczy to zarówno nielegalnego handlu narkotykami, uzyskiwania chemicznych substancji umożliwiających rozpoczęcie ich produkcji, funkcjonowania nielegalnych laboratoriów narkotykowych, procederu prania brudnych pieniędzy, jak i problemu zorganizowanej przestępczości, w tych sektorach, w których programy alternatywnego rozwoju zostały już wdrożone i we wszystkich pozostałych. Ponadto, w przypadku problemu zorganizowanej przestępczości związanej z nielegalną uprawą narkotyków należy wprowadzić szczegółowe przepisy ekstradycyjne, niszczenie nielegalnych upraw oraz podstawy prawne do aresztowania osób zaangażowanych w przemysł narkotykowy.

Wzmocnienie Współpracy Międzynarodowej

Zlikwidowanie nielegalnych upraw nie jest możliwe bez pełnego zaangażowania całej społeczności międzynarodowej. Rządy, organizacje międzynarodowe, organizacje pozarządowe, regionalne banki rozwoju i pozostałe instytucje sektora finansowego, mają do odegrania ważną rolę. Należy zadbać o możliwość długotrwałej współpracy międzynarodowej. To, czy rynek narkotykowy będzie się dalej rozwijał, zależy od tego, czy wprowadzi się w życie alternatywne propozycje rozwoju. W chwili obecnej, Program Narodów Zjednoczonych ds. Międzynarodowej Kontroli Narkotyków, we współpracy z Rządami Krajów Członkowskich i innymi agencjami międzynarodowymi, pracuje nad szeregiem inicjatyw zmierzających do efektywnego przeciwdziałania problemowi narkotykowemu.

Ustanowienie światowego systemu kontroli, opartego na ogólnie obowiązujących celach i zadaniach, jest absolutnie konieczne. System ten powinien łączyć nowoczesne techniki informacyjne z technikami badawczymi, takimi jak ankiety, w celu zagwarantowania skuteczności programów alternatywnego rozwoju. Jednocześnie, kontrola obszarów wysokiego ryzyka, powinna zapobiec zjawisku przenoszenia upraw z jednego rejonu w drugi, oraz polepszyć wpływ programów mających na celu zlikwidowanie nielegalnych upraw narkotyków poprzez natychmiastowe reagowanie na pojawienie się ich w nowych rejonach.

Program Narodów Zjednoczonych ds. Międzynarodowej Kontroli Narkotyków, i Kraje Członkowskie, będą nadal ściśle współpracować w zakresie udoskonalania tej, i opracowywania innych inicjatyw.